

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 1194

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 12 decembrie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 275 din 17 mai 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital	2-6
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
554. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Mihaiela Frăsineanu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor	7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.396. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, privind completarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor nr. 1.984/2020 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR-ATSEP privind licențierea personalului electronist pentru siguranța traficului aerian, ediția 1/2020	7-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 275**

din 17 mai 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, excepție ridicată de Ovidiu Adrian Ormenișan și de Asociația Brokerilor din București în Dosarul nr. 1.090/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.787D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autorul excepției de neconstituționalitate, Ovidiu Adrian Ormenișan, doamna avocat Roxana Negru, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Se constată lipsa celorlalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului ales prezent, care, în esență, arată că, pentru partea de sancțiuni complementare prevăzute de normele deduse controlului de constituționalitate, legiuitorul trebuia să stabilească anumite criterii clare pentru care o persoană fizică ar putea ajunge în situația de a-i fi limitate accesul la profesie și dreptul la exercitarea profesiei pentru care s-a pregătit, a obținut atestate, autorizări etc. Ca atare, norma trebuia să aibă caracter de claritate, predictibilitate și legalitate, respectiv să fie precizate faptele, actele, omisiunea, acțiunea sau inacțiunea pentru care s-ar putea ajunge în situația anterefărită. Or, în practică, lipsa acestor aspecte echivalează cu lipsa unor criterii de individualizare a sancțiunii, nefiind o chestiune numai de aplicare a legii, întrucât, potrivit normelor legale în discuție, pedepsele complementare se pot aplica în orice situație există o încălcare a reglementărilor emise în aplicarea legii de Autoritatea de Supraveghere Financiară și care, în contextul transpunerii directivelor și regulamentelor în materia pieței de capital, sunt în număr foarte mare, în prezent fiind șazeci de regulamente europene. Învederează că obiectivele Legii nr. 297/2004 sunt (i) securitatea piețelor financiare, unde Autoritatea de Supraveghere Financiară verifică îndeplinirea acestui obiectiv general al legii, și (ii) protecția investitorului, motiv pentru care dispozițiile Legii nr. 297/2004 sunt de ordine publică. Or, în cazul unor erori de tranzacționare, aceste obiective nu sunt lezate și, prin urmare, nu pot conduce la sancțiunile grave prevăzute de textul criticat, iar, în caz contrar, sancțiunile nu respectă principiul proporționalității

prevăzut de art. 53 din Constituție. În acest context, invocă jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017), potrivit căreia comportamentul interzis trebuie impus prin lege, astfel că acesta nu trebuie să rezulte din raționamente pe care le aplică fie o autoritate administrativă, fie instanța de control judiciar în cazul contestării actului administrativ emis de această autoritate. *De lege lata*, prin noul cadru legislativ în materie s-au instituit o serie de criterii de individualizare.

4. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care arată că este opțiunea legiuitorului de a nu reglementa fiecare faptă cu posibil caracter contravențional, întrucât textul legal ar fi fost îngreunat dacă legiuitorul ar fi ales să precizeze de fiecare dată ca ipoteză juridică regula de conduită și modul în care aceasta este încălcată și nesocotită. Prin urmare, opțiunea legiuitorului este una legitimă și nu încălcă prevederile constituționale menționate în susținerea criticilor aduse textului criticat. De altfel, și în alte materii în care legislația instituie anumite contravenții, opțiunea legiuitorului a fost aceeași, de a nu reglementa pe larg aspectele invocate de autorii excepției de neconstituționalitate, iar instanța de contencios constituțional, în jurisprudența sa, a apreciat că o asemenea modalitate de reglementare întrunește exigențele de constituționalitate și nu este contrară Legii fundamentale. Prin urmare, aspectele legate de necesitatea impunerii unor criterii, în raport cu considerentele personale ale autorului excepției, nu pot conduce la neconstituționalitatea normelor criticate. De asemenea, arată că, în ceea ce privește corespondența dintre prevederile criticate și aplicarea acestora la situația de fapt, acestea sunt chestiuni ce țin de aplicarea legii, instanța judecătorească analizând, de la caz la caz, în raport cu circumstanțele faptei și cu normele legale aplicabile în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 5 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.090/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital**, excepție ridicată de Ovidiu Adrian Ormenișan și de Asociația Brokerilor din București într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită anularea parțială a unei decizii care a fost emisă de către Autoritatea de Supraveghere Financiară în temeiul prevederilor criticate, considerându-se că sancțiunile cuprinse în aceasta au fost stabilite cu aplicarea și interpretarea greșită a legii.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, întrucât există nenumărate reglementări cu privire la activitățile legate de piața de capital referitoare la regulile de conduită emise în aplicarea art. 26 din Legea nr. 297/2004, iar dispozițiile art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3, raportate la art. 273 alin. (1) și

alin. (4) din legea anterferită nu prevăd stabilirea faptelor contravenționale și aplicarea unor sancțiuni contravenționale principale și complementare în funcție de interesul general sau special ocrotit, de norma încălcată, de gradul de atingere a interesului general sau special ocrotit, de gradul de pericol social general avut în vedere de norma legală, de prejudiciul cauzat subiecților protejați de lege (în cazul de față, de investitori în general, clienți ai firmelor de servicii de investiții financiare), iar diferențierea faptelor și a sancțiunilor contravenționale aferente nu este realizată în funcție de elementele enumerate. Prin urmare, este lăsat la latitudinea autorității îndreptățite să constate fapta și să aplice sancțiunea contravențională, pe criterii arbitrare, în funcție de o presupusă individualizare a faptei, având în vedere că prevederile criticate se referă, la modul general, la toate reglementările emise de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, fără nicio diferențiere, astfel că, implicit, și sancțiunile urmează aceeași manieră, nefiind stabilite în mod concret și riguros faptele ce constituie contravenție și, corelativ, sancțiunile aplicabile. Or, normele legale în această materie trebuie să fie clare, în primul rând în privința identificării faptei ce este sancționată contravențional, iar sancțiunile trebuie să fie proporționale cu fapta ce conduce la restrângerea unui drept și cu interesul general ocrotit, având în vedere că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sancțiunile contravenționale sunt asimilate cu cele de natură penală. Prin urmare, este neconstituțională, în principal, includerea tuturor reglementărilor în aceeași categorie, iar, în subsidiar, posibilitatea aplicării de către Autoritatea de Supraveghere Financiară a unor sancțiuni de natura celor ce vizează restrângerea dreptului la alegerea profesiei, fie ea și autorizată de către o autoritate publică, și restrângerea dreptului de proprietate, prin impunerea unor amenzi contravenționale la un quantum mult peste valoarea veniturilor persoanelor fizice avute în vedere de către textul de lege, atât timp cât, în practică, nu se respectă principiul proporționalității.

7. În cauză, caracterul disproporționat al sancțiunii este dat de faptul că, pentru chestiuni legate de evidența ordinelor (în lipsa vreunei reclamații sau a vreunui prejudiciu creat clientului) pentru care sancțiunea avertismentului ar fi suficientă, sancțiunea aplicată de către Autoritatea de Supraveghere Financiară constă într-o amendă contravențională excesivă și o sancțiune complementară privind retragerea pentru o perioadă de trei ani a dreptului privind exercitarea activităților de agent pentru servicii de investiții financiare. Or, ca urmare a acestor sancțiuni, persoanei în cauză i se impune schimbarea domeniului de activitate, deși are pregătire și experiență în acest sens, deoarece interdicția de a exercita activități pe piața de capital timp de trei ani echivalează practic cu excluderea din acest domeniu.

8. Prin urmare, dispozițiile criticate nu îndeplinesc criteriile de calitate a legii, întrucât stabilesc faptele și sancțiunile contravenționale principale și complementare aferente fără a se arăta însă criteriile pe baza cărora urmează a se individualiza sancțiunile, ceea ce conduce la insuficiența clarității și previzibilității normei din care să rezulte ce acte și omisiuni angajează răspunderea contravențională. În contextul criticilor de neconstituționalitate este menționată jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia principiilor și drepturilor pretins a fi încălcate de normele criticate.

9. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât, din analiza textului criticat, se constată că, prin raportare la specificul activității reglementate de legea respectivă, opțiunea legiuitorului a fost de a nu reglementa fiecare posibilă faptă cu caracter contravențional, pentru că aceasta ar fi îngreunat textul

legal în condițiile în care ar fi ales să precizeze de fiecare dată, ca ipoteză juridică, regula de conduită și modul în care aceasta este încălcată ori nesocotită. Dimpotrivă, a ales varianta mai suplă, utilizând norme de trimitere la dispozițiile care stabilesc regulile de conduită, manieră care este uzitată în domeniul constatării și sancționării faptelor cu caracter ilicit, și nu numai în domeniul contravențional. Astfel, realizarea corespondenței dintre o anumită situație de fapt și textul de lege ține de interpretarea și de aplicarea legii, judecătorul analizând, de la caz la caz, în raport cu circumstanțele faptei și cu textele legale aplicabile. Or, acest lucru nu ține de constituționalitatea legii, neputând fi susținută încălcarea prevederilor constituționale menționate în susținerea excepției.

10. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 29 iunie 2004, care au următorul cuprins:

— art. 26 alin. (1): „(1) *Intermediarii și agenții pentru servicii de investiții financiare sunt obligați să respecte regulile de conduită emise de A.S.F. [C.N.V.M.], precum și regulile emise de piețele reglementate pe care aceștia tranzacționează.*”;

— art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3: „(1) *Constituie contravenții următoarele fapte săvârșite de către:*

a) *S.S.I.F. și/sau de către membrii consiliului de administrație sau ai consiliului de supraveghere, directorii ori membrii directoratului, reprezentanții compartimentului de control intern, agenții pentru servicii de investiții financiare ai S.S.I.F. și agenții delegați, persoanele fizice care exercită de jure sau de facto funcții de conducere ori exercită cu titlu profesional activități reglementate de prezenta lege, precum și de către persoana sau persoanele care acționează în mod concertat și care a decis să achiziționeze o participație calificată într-o S.S.I.F. sau sunt acționari ai S.S.I.F., după caz, în legătură cu: [...]*

3. *nerespectarea regulilor de conduită prevăzute la art. 26 alin. (1), art. 27 și art. 28 alin. (1) și (7); [...]*”;

— art. 273 alin. (1) și alin. (4): „(1) *Săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 272 [cu referire la alin. (1) lit. a)] se sancționează după cum urmează:*

a) *în cazul contravențiilor prevăzute la art. 272 alin. (1) lit. a)—f) [...]*

(i) *cu avertisment sau amendă de la 1.000 lei la 50.000 lei, pentru persoanele fizice;*

(ii) *cu avertisment sau amendă de la 0,1% până la 5% din cifra de afaceri netă realizată în anul financiar anterior sancționării, în funcție de gravitatea faptei săvârșite, pentru persoanele juridice; [...]*

(4) A.S.F. [C.N.V.M.] poate aplica și următoarele sancțiuni contravenționale complementare, aplicate, după caz:

1. suspendarea autorizației;

2. retragerea autorizației;

3. interzicerea pentru o perioadă cuprinsă între 90 de zile și 5 ani a dreptului de a ocupa o funcție, de a desfășura o activitate sau de a presta un serviciu pentru care se impune autorizarea în condițiile prezentei legi.”

14. Dispozițiile art. 26 alin. (1) și ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital criticate au fost abrogate prin art. 286 alin. (1) din titlul XI — *Dispoziții tranzitorii și finale* din Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 521 din 26 iunie 2018. De asemenea, în dinamica legislativă, partea introductivă a lit. a) și b) ale art. 273 alin. (1) din Legea nr. 297/2004 a fost modificată prin art. 154 pct. 5 din Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 29 martie 2017, fiind păstrată soluția legislativă criticată, iar prin Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 521 din 26 iunie 2018, a fost reglementată și activitatea societăților de servicii de investiții financiare. Însă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor criticate în forma în vigoare criticată de autorii excepției de neconstituționalitate.

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) — *Principiul legalității*, ale art. 15 — *Universalitatea și ale art. 53 alin. (2) — Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 26 fac parte din titlul II — *Intermediari*, capitolul V *Reguli de conduită* din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital și instituie obligația pentru persoanele care desfășoară activitatea de intermediari și agenți pentru servicii de investiții financiare să respecte regulile de conduită emise de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, precum și regulile emise de piețele reglementate pe care aceștia tranzacționează, iar implementarea și supravegherea respectării regulilor de conduită de către toți intermediarii care prestează servicii de investiții financiare pe teritoriul României sunt asigurate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară.

17. Prin urmare, Curtea observă că aceste norme au caracter general, dând expresie principiilor legalității și universalității, consacrate de prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 15 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, iar „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”, și conferă rigoare cerințelor constituționale cu privire la protecția concurenței loiale, la protejarea interesului general și a intereselor naționale în activitatea economică și financiară, nefiind de natură a contraveni principiilor și dispozițiilor constituționale menționate în susținerea excepției de neconstituționalitate.

18. Referitor la normele de calitate a legii, invocate prin prisma dispozițiilor art. 1 alin. (5), în coroborare cu cele ale art. 15 alin. (1) din Constituție, Curtea reiterează jurisprudența sa anterioară în materie. Astfel, pronunțându-se asupra unor prevederi din Legea nr. 297/2004, raportat la unele aspecte referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate, Curtea, prin Decizia nr. 213 din 9 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 7 august

2013, în acord și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a reținut că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte caracteristicile aferente cerințelor de calitate a legii. Referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane — care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate — să își corecteze conduita (Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55), iar cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*, paragraful 49). În lumina acestor precizări, Curtea a constat că textele criticate și supuse controlului de constituționalitate, în contextul respectiv, îndeplinesc cerințele de claritate, precizie și previzibilitate.

19. În acest context, Curtea are în vedere și Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, ale cărei considerente au fost reținute în Decizia nr. 655 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 143 din 15 februarie 2018, paragraful 28, prin care instanța de contencios constituțional a examinat o prevedere legală similară celei criticate în prezenta cauză, constatând că norma este constituțională, și prin care s-a statuat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. Astfel, cu privire la sfera de cuprindere a unor situații ipotetice într-o lege, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat, în numeroase cazuri, statuând că, din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 31). Previzibilitatea legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. La fel se întâmplă și cu profesioniștii, obișnuiți să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea activității lor. Astfel, se poate aștepta ca aceștia să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă.

20. Or, raportat la aceste considerente, Curtea observă că persoanele în discuție și care sunt supuse regulilor cuprinse în Legea nr. 297/2004, respectiv societățile de servicii de investiții financiare și/sau membrii consiliului de administrație sau ai consiliului de supraveghere, directorii ori membrii directoratului, reprezentanții compartimentului de control intern, agenții pentru servicii de investiții financiare ai societăților de servicii de investiții financiare și agenții delegați, persoanele fizice care exercită *de jure* sau *de facto* funcții de conducere ori exercită cu titlu profesional activități reglementate de această lege, precum și persoana sau persoanele care acționează în mod concertat și care au decis să achiziționeze o participație calificată într-o societate de servicii de investiții financiare sau sunt acționari ai unei societăți de servicii de investiții financiare, au pregătire și experiență în domeniu, activitatea acestora circumscriindu-se noțiunii de „profesioniști”.

21. Având în vedere considerentele referitoare la principiul legalității, în componenta privind calitatea legii, coroborat cu principiul universalității, în continuare Curtea reține că celelalte dispoziții criticate fac parte din titlul X — *Răspunderi și sancțiuni* din Legea nr. 297/2004 și stabilesc, printre altele, faptul că nerespectarea regulilor de conduită emise de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, precum și a obligației instituite în acest sens prin art. 26 din aceeași lege, constituie contravenție [art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 din Legea nr. 297/2004] și este sancționată cu o sancțiune principală, constând în: (i) avertisment sau amendă de la 1.000 lei la 50.000 lei, pentru persoanele fizice; (ii) avertisment sau amendă de la 0,1% până la 5% din cifra de afaceri netă realizată în anul financiar anterior sancționării, în funcție de gravitatea faptei săvârșite, pentru persoanele juridice [art. 273 alin. (1) din Legea nr. 297/2004]. De asemenea, normele criticate prevăd posibilitatea aplicării, după caz, a unor sancțiuni contravenționale complementare, acestea constând în: (i) suspendarea autorizației; (ii) retragerea autorizației; (iii) interzicerea pentru o perioadă cuprinsă între 90 de zile și 5 ani a dreptului de a ocupa o funcție, de a desfășura o activitate sau de a presta un serviciu pentru care se impune autorizarea în condițiile legii [art. 273 alin. (4) din Legea nr. 297/2004].

22. Față de această împrejurare, Curtea observă că normele anterferite se circumscriu reglementărilor cu privire la regimul general al contravențiilor, în virtutea cărora actele normative prin care se stabilesc contravențiile trebuie să cuprindă descrierea faptelor ce constituie contravenții și sancțiunea ce urmează să se aplice pentru fiecare dintre acestea, sancțiunile aplicabile, iar în cazul sancțiunii cu amendă se vor stabili limita minimă și maximă a acesteia sau, după caz, cote procentuale din anumite valori, prin legi speciale putându-se stabili (și alte) sancțiuni principale sau complementare, distinct de cele prevăzute de norma generală, care pot avea aplicabilitate în coroborare sau prin derogare. În acest sens, pot fi menționate dispozițiile art. 3 alin. (1) și art. 5 alin. (1) și alin. (4) ale capitolului I: *Dispoziții generale* din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, care au aplicabilitate în orice materie, inclusiv în ceea ce privește piața de capital, nefiind vreo derogare pe cale legală de la acestea, întrucât, potrivit art. 278 din Legea nr. 297/2004, numai în ceea ce privește procedura de stabilire și constatare a contravențiilor, de aplicare a sancțiunilor, precum termenul de prescripție a constatării, aplicării și executării sancțiunii contravenționale prevederile acestei legi derogă de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001.

23. Astfel, din perspectiva regimului juridic al contravențiilor, Legea nr. 297/2004 privind piața de capital este o lege specială care prevede sancțiuni contravenționale principale — avertismentul și amendă (în limitele stabilite de lege) — și sancțiuni contravenționale complementare (aferele materiei pieței de capital). Prin urmare, sancțiunile prevăzute de Legea nr. 297/2004 sunt sancțiuni specifice dreptului contravențional, aplicabile subiectului de drept care încalcă norma juridică de drept contravențional printr-o conduită contrară acesteia.

24. Din evaluarea normelor privind regimul general al contravențiilor, raportat la textele criticate, reiese că acestea au o aplicare și o transpunere fidelă în materia ce reglementează piața de capital, întrucât prin acestea din urmă sunt stabilite faptele ce constituie contravenții și sancțiunile ce urmează să se aplice pentru acestea, destinatarii normei, respectiv subiecții cărora li se adresează, conduita prescrisă, respectiv obligația de a respecta regulile de conduită emise de Autoritatea de Supraveghere Financiară, precum și regulile emise de piețele reglementate pe care aceștia tranzacționează. În acest context, Curtea învederează că toate prevederile criticate sunt completate de textul legal cuprins la art. 275 din Legea nr. 297/2004, în virtutea căruia, la individualizarea sancțiunii, autoritățile îndrituite cu aplicarea acestora trebuie să țină seama

de circumstanțele personale și reale ale săvârșirii faptei și de conduita făptuitorului, iar în cazul constatării săvârșirii a două sau mai multe contravenții se aplică sancțiunea cea mai mare, majorată cu până la 50%, după caz. Prin urmare, aceste norme sunt o transpunere a principiilor prevăzute de dispozițiile privind regimul general al contravențiilor, respectiv: sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite; sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei; pentru una și aceeași contravenție se poate aplica numai o sancțiune contravențională principală și una sau mai multe sancțiuni complementare [art. 5 alin. (5), (6) și (7) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001]. Așadar, la individualizarea sancțiunilor pentru faptele săvârșite de subiecții prevăzuți de Legea nr. 297/2004 trebuie să se țină seama în concret de legalitatea sancțiunii, de circumstanțele personale și reale ale săvârșirii faptei și de conduita făptuitorilor, contravențiile fiind analizate sub aspectul elementelor constitutive. În caz contrar, în măsura în care regula proporționalității este încălcată, instanța judecătorească este cea care va adapta sancțiunea la cerințele prevăzute de lege, întrucât, potrivit art. 274 din Legea nr. 297/2004, săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 272 din aceeași lege se constată de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, iar, în temeiul art. 21³ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 21 decembrie 2012, deciziile și orice alte acte administrative emise de către această autoritate se contestă conform Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004. Astfel, prin Decizia nr. 473 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 7 decembrie 2016, și prin Decizia nr. 213 din 9 mai 2013, precitată, Curtea a reținut că verificarea legalității actelor Autorității de Supraveghere Financiară, care sunt acte administrative unilaterale, se face de către o instanță judecătorească, ce se bucură de independență și se caracterizează prin imparțialitate, printr-o procedură care respectă exigențele unui proces echitabil, în condițiile asigurării dreptului la apărare al părților, acestea având posibilitatea de a beneficia de toate garanțiile procesuale pentru a-și valorifica în mod eficient drepturile procedurale.

25. Prin urmare, normele criticate reglementează, în mod clar și precis, conduita pe care trebuie să o urmeze părțile aflate în ipoteza normei legale, respectiv faptul că regulile de conduită emise de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, precum și regulile emise de piețele reglementate pe care aceștia tranzacționează trebuie respectate, în caz contrar, persoanelor care se află în ipoteza normei — persoane care sunt profesioniști în domeniul pieței de capital — li se poate atrage răspunderea contravențională și li se pot aplica sancțiunile prevăzute de lege, desigur ținându-se seama de limitele și de principiile mai sus enunțate, sancțiuni care pot fi contestate în fața instanțelor judecătorești.

26. Având în vedere considerentele mai sus enunțate, Curtea constată că textele criticate, în raport cu criticile formulate, sunt în conformitate cu dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5), care consacra principiul legalității în componenta privind normele de calitate a legii, precum și cu ale art. 15 alin. (1) privind principiul universalității și care, astfel cum s-a arătat mai sus, statuează că cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin legi și au obligațiile prevăzute de acestea, respectarea acestora fiind obligatorie.

27. În ceea ce privește dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, menționate în susținerea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, potrivit jurisprudenței sale dezvoltate în dinamica controlului de constituționalitate, acestea nu au incidență în cauză, nefiind aplicabilă ipoteza

prevăzută de normele constituționale invocate, deoarece prevederile criticate nu reglementează cu privire la restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale în sensul prevăzut de textul constituțional (Decizia nr. 267 din 4 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 25 august 2020), ci vizează sancționarea unor fapte de încălcare a legii (Decizia nr. 382 din 25 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 21 aprilie 2008).

28. Distinct de cele mai sus prezentate, Curtea observă că autorii excepției de neconstituționalitate au în vedere și o pretinsă neconstituționalitate a normelor criticate prin prisma interpretărilor date acestora de către autoritățile îndrituite cu aplicarea în concret a legii. În ceea ce privește conținutul și întinderea celor două noțiuni cuprinzătoare, interpretarea, respectiv aplicarea legii, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide cu privire la aceste aspecte (a se vedea Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009).

29. Astfel, cu privire la sancțiunile contravenționale, principale și complementare, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că acestea au adresabilitate generală și au atât un rol preventiv-educativ, cât și unul represiv și punitiv. Aplicarea sancțiunilor contravenționale, respectiv sancționarea propriu-zisă a subiectului de drept pentru nesocotirea normelor de drept contravențional, trebuie să țină seama de principiul legalității sancțiunilor contravenționale, principiul proporționalității sancțiunilor contravenționale și principiul unicității aplicării sancțiunilor contravenționale (*non bis in idem*) (Decizia nr. 197 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 438 din 3 iunie 2019, paragraful 31). Potrivit principiului proporționalității, toate sancțiunile principale sau complementare aplicate contravenientului trebuie să fie stabilite în funcție de gravitatea faptei. Acest principiu își găsește corespondent în dispozițiile art. 5 alin. (5) și (6) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, potrivit căroră „Sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei

săvârșite”, iar „Sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei”. Principiul proporționalității este apropiat principiului oportunității, acesta din urmă fiind necesar a fi respectat în aplicarea sancțiunilor contravenționale principale și complementare în vederea atingerii scopului represiv și preventiv al sancțiunii contravenționale. Totodată, Curtea a învederat că aplicarea sancțiunilor contravenționale trebuie să aibă loc cu respectarea criteriilor prevăzute de art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, referitoare la limitele sancțiunilor, respectiv proporționalitatea sancțiunii cu gradul de pericol social al faptei, ținându-se seama de împrejurările în care fapta a fost comisă, de modul și mijloacele de săvârșire, scopul urmărit și urmarea produsă, circumstanțele personale ale contravenientului, precum și de celelalte date înscrise în procesul-verbal de constatare și sancționare. Cu alte cuvinte, la stabilirea proporționalității sancțiunii cu gradul de pericol social al faptei, agentul constator care aplică sancțiunea trebuie să analizeze criteriile generale prevăzute de cadrul legal general ce reglementează regimul juridic al contravențiilor, precum și alte criterii speciale, dacă este cazul (Decizia nr. 152 din 6 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 13 mai 2020, paragraful 122), aspecte care, în concret, țin de interpretarea și aplicarea legii.

30. Or, în speța de față este vorba de aplicarea Legii nr. 297/2004, iar în virtutea rolului constituțional al instanțelor de judecată revine acestora competența de a stabili anumite chestiuni de fapt aplicabile speței în funcție de probatoriul administrat, ținând seama de gradul de vinovăție al persoanelor implicate, raportat la responsabilitățile legale ale acestora, atât în ceea ce privește quantumul sancțiunilor principale, cât și aplicabilitatea și întinderea în timp a efectelor sancțiunilor complementare prevăzute de lege. Așadar, aplicarea și interpretarea legii sunt de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție, respectiv al Înaltei Curți de Casație și Justiție care asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale (prin hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept sau prin recurs în interesul legii).

31. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ovidiu Adrian Ormenișan și de Asociația Brokerilor din București în Dosarul nr. 1.090/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 272 alin. (1) lit. a) pct. 3 și ale art. 273 alin. (1) și (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 mai 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, semnează

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind exercitarea, cu caracter temporar, de către
doamna Mihaiela Frăsineanu a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici de secretar general
adjunct al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor**

Având în vedere propunerea formulată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin Adresa nr. 25.251/BT din 25 noiembrie 2022, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/8.815 din 29 noiembrie 2022 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/34.109/MN din 6 decembrie 2022, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 52.030/2022,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Mihaiela Frăsineanu, consilier superior în cadrul Serviciului programare și evaluare, Direcția programare, evaluare și contractare, Direcția generală PNRR, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂContrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Marian Neacșu

București, 12 decembrie 2022.

Nr. 554.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN

**privind completarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor
nr. 1.984/2020 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR-ATSEP
privind licențierea personalului electronist pentru siguranța traficului aerian, ediția 1/2020**

Având în vedere faptul că specializările și autorizările înscrise în licențele ATSEP care intră sub incidența cap. VIII din Reglementarea aeronautică civilă română RACR-ATSEP privind licențierea personalului electronist pentru siguranța traficului aerian, ediția 1/2020, aprobată prin Ordinul ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor nr. 1.984/2020, și-au încetat valabilitatea la data de 7.06.2022, conform prevederilor art. 4 alin. (5) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare „Analiza impactului privind siguranța furnizării serviciilor de navigație aeriană, referitoare la derogarea aplicării pct. 3.3 din RACR-ATSEP”, elaborată de Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A.,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) lit. o) din Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul transporturilor și infrastructurii, emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor nr. 1.984/2020 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR-ATSEP privind licențierea personalului electronist pentru siguranța traficului aerian, ediția 1/2020, publicat în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 1072 din 12 noiembrie 2020, se completează după cum urmează:

— **După pct. 3.3 se introduce un nou punct, punctul 3.4, cu următorul cuprins:**

3.4. „Prin excepție de la prevederile pct. 3.3, reînnoirea specializărilor și autorizărilor înscrise în licențele ATSEP care

intră sub incidența dispozițiilor cap. VIII se face cu respectarea următoarelor condiții:

a) solicitanții să demonstreze că au absolvit, până la data de 31.12.2022, un program de pregătire continuă pentru fiecare autorizare solicitată;

b) solicitanții să facă dovada că, în perioada de valabilitate a autorizărilor, au exercitat privilegiile licenței pentru o perioadă de cel puțin 200 de ore;

c) solicitanții să dețină un certificat medical corespunzător legislației naționale aplicabile în vigoare;

d) solicitanții să demonstreze că au promovat evaluările aptitudinilor tehnice, susținute cu evaluatori autorizați conform RACR-ATSEP”.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și este valabil până la data de 30.03.2023.

Viceprim-ministru, ministrul transporturilor și infrastructurii,

Sorin Mihai Grindeanu

București, 8 decembrie 2022.

Nr. 2.396.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

